

Pojištění odpovědnosti za výrobek

Bakalářská práce

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Martin Zach, Ph.D.

Vypracoval:

Petr Šmerda

Brno 2017

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto práci: **Pojištění odpovědnosti za výrobek** vypracoval samostatně a veškeré použité prameny a informace jsou uvedeny v seznamu použité literatury. Souhlasím, aby moje práce byla zveřejněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s platnou Směrnicí o zveřejňování vysokoškolských závěrečných prací.

Jsem si vědom, že se na moji práci vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, a že Mendelova univerzita v Brně má právo na uzavření licenční smlouvy a užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 Autorského zákona.

Dále se zavazuji, že před sepsáním licenční smlouvy o využití díla jinou osobou (subjektem) si vyžádám písemné stanovisko univerzity o tom, že předmětná licenční smlouva není v rozporu s oprávněnými zájmy univerzity, a zavazuji se uhradit případný příspěvek na úhradu nákladů spojených se vznikem díla, a to až do jejich skutečné výše.

V Brně dne 21. května 2017

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval vedoucímu bakalářské práce Ing. Martinovi Zachovi za ochotu, rady a připomínky při vypracování této bakalářské práce.

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá pojištěním odpovědnosti za výrobek. V teoretické části je popsána legislativní úprava odpovědnosti za výrobek, základní principy a dělení pojištění odpovědnosti. Je definován základní rozsah pojištění odpovědnosti za výrobek, výluky a možnosti rozšířeného krytí. V praktické části je provedeno porovnání nabídky pojištění odpovědnosti za výrobek vybraných pojišťoven působících na českém trhu a uvedeny příklady pojistných událostí.

Klíčová slova

Pojištění odpovědnosti za škodu, vadný výrobek, výluky z pojištění, rozšířená výrobková odpovědnost, pojistná událost

Abstract

This bachelor thesis deals with product liability insurance. The theoretical part describes the legislative regulation of liability for defective products, the basic principles and division of liability insurance. Next, basic scope of product liability insurance, exclusions and extended coverage options are defined. The practical part compares offers of product liability insurance of selected insurance companies operating on the Czech market and gives examples of insured events.

Keywords

Insurance of liability for detriment, defective product, exclusions from the insurance, extended product liability, insured event

Obsah

1	Úvod	8
2	Cíle bakalářské práce	9
3	Materiál a metodika zpracování	10
3.1	Materiál a metodika zpracování teoretické části práce.....	10
3.2	Materiál a metodika zpracování praktické části práce.....	10
4	Teoretická část	12
4.1	Legislativa	12
4.2	Pojištění odpovědnosti.....	13
4.2.1	Členění pojištění odpovědnosti	14
4.2.2	Principy pojištění odpovědnosti	15
4.3	Pojištění odpovědnosti za výrobek	16
4.3.1	Základní pojmy.....	17
4.3.2	Přehled rozsahu pojištění	18
4.3.3	Obecné výluky z pojištění	19
4.3.4	Rozšířený rozsah	20
5	Praktická část	26
5.1	Vybrané pojišťovny	26
5.1.1	Allianz pojišťovna, a.s.....	29
5.1.2	Česká pojišťovna, a.s.....	29
5.1.3	Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group.....	31
5.2	Nabídka pojištění.....	32
5.3	Příklady pojistných událostí	35
5.3.1	Příklad č. 1.....	35
5.3.2	Příklad č. 2.....	37
5.3.3	Zhodnocení	41

6	Diskuze	42
7	Závěr	44
8	Seznam použité literatury	45
8.1	Knižní publikace	45
8.2	Legislativní zdroje	45
8.3	Elektronické zdroje	46
9	Seznam grafů	49
10	Seznam obrázků	50
11	Seznam tabulek	51
12	Seznam zkratk	52

1 Úvod

Pojištění je v dnešní době nedílnou součástí nejen našich životů, ale především součástí činnosti podnikatelských subjektů. Jak uvádí Čejková, pojišťovnictví patří mezi významné a dynamicky se rozvíjející odvětví každé tržní ekonomiky. Svými aktivitami přispívá a podporuje ekonomickou stabilitu tržních ekonomik (2002). To platilo v roce 2002 a platí to i dnes.

Daňhel charakterizuje pojišťovnictví jako historicky osvědčený eliminátor negativních finančních důsledků nahodilosti (2006). Míra rizika vzniku různých nahodilostí se v průběhu času může měnit, ať jde již o klimatické změny, nebo v poslední době četnost teroristických činů. Na tento vývoj samozřejmě reagují i pojišťovny. S klienty se střetávají na pojistném trhu, a kde je poptávka, bývá i nabídka. Pojišťovny tedy mění a rozšiřují nabídku svých produktů – zařazují nová rizika, územní rozsahy, mění (nebo dokonce ruší) spoluúčasti.

Autor je toho názoru, že po změně společenské situace v roce 1989 došlo k největším změnám v oblasti odpovědnosti za škodu. Průlomovým byl Zákon č. 89/2012 Sb., který změnil jak úpravu pojištění (nahradil zákon o pojistné smlouvě), tak úpravu odpovědnosti za škodu. Výrazným způsobem posílil postavení poškozeného. Zrušil např. paušální náhrady pozůstalým v případě usmrcení poškozeného.

Autor považuje pojištění odpovědnosti za nejsložitější druh pojištění. A to jak pojišťovny – z hlediska stanovení předpokládané výše škod a tomu odpovídající výši pojistného, tak z pohledu klientů – zorientovat se v tom co a jak by měl klient pojistit a na jaký limit může být velmi těžký úkol. Jeho podcenění může mít fatální následky.

Pojištění odpovědnosti za výrobek je velmi důležitou součástí pojištění odpovědnosti pro každého výrobce. Vadným výrobkem mohou být způsobeny značné škody a to jak na majetku, tak bohužel i na zdraví a životě. K těmto škodám může díky globalizované ekonomice docházet kdekoli na světě.

2 Cíle bakalářské práce

Cílem této bakalářské práce je popsat pojištění odpovědnosti za výrobek.

Hlavním cílem závěrečné práce je analýza nabídky pojištění vybraných pojišťoven na českém trhu. Na modelovém příkladu pojištění budou porovnány a vyhodnoceny rozdíly v rozsahu pojištění a pojistném.

Dílčím cílem je v teoretické části zpravování přehledu rizik krytých pojištěním odpovědnosti za výrobek, přehledu a vysvětlení nejčastějších výluk. Součástí teoretické části je popis legislativní úpravy odpovědnosti za výrobek. Jsou vysvětleny základních principy a druhy pojištění odpovědnosti za škodu.

Pro lepší představu o rozsahu pojištění je práce doplněna příklady konkrétních pojistných událostí. U každého příkladu bude uveden rozsah pojištění dané společnosti, popis vzniku události, popis vyžádaných a doložených dokumentů a vyčíslení škody.

3 Materiál a metodika zpracování

Tato bakalářská práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část.

3.1 Materiál a metodika zpracování teoretické části práce

V teoretické části bakalářské práce je uveden stručný vývoj a aktuálně platná legislativa upravující odpovědnost za výrobek. Následuje popis pojištění odpovědnosti, uvedení základních principů a členění tohoto pojištění. Stěžejní částí je vysvětlení a popis pojištění odpovědnosti za výrobek. Další část teoretické části se věnuje přehled krytých rizik a přehledu nejčastějších výluk. Tento přehled je doplněn o popis možností sjednání rozšířeného rozsahu.

Teoretická část bakalářské práce bude vycházet z platných legislativních norem, upravujících odpovědnost za výrobek a to zejména:

- Zákon č. 89/2012 Sb.
- Směrnice Rady ze dne 25. července 1985 o sbližování právních a správních předpisů členských států týkajících se odpovědnosti za vadné výrobky

Dále bude autor vycházet z odborných publikací a pro výčet rozsahu pojištění a popisu výluk budou použity pojistné podmínky vybraných pojišťoven a interní materiály makléřské společnosti PS ASSISTANCE, s.r.o.

Metody použité v teoretické části:

- analýza – rozbor projednávané problematiky
- deskripce – popis právní úpravy
- komparace – srovnání pohledů více autorů na danou problematiku

3.2 Materiál a metodika zpracování praktické části práce

V praktické části bakalářské práce bude proveden výběr tří pojišťoven působících na českém trhu, které budou následně krátce představeny a budou u nich popsány možnosti v oblasti pojištění odpovědnosti za výrobek.

Dále bude u všech tří pojišťoven popsána nabídka pojištění, která bude zpracována podle modelové poptávky. Na tomto příkladu budou popsány rozdíly v nabídce jednotlivých pojišťoven a to jak v rozsahu, tak ve výši pojistného.

Výběr pojišťoven bude proveden na základě jejich postavení na trhu, to autor zjistí z výročních zpráv České asociace pojišťoven.

Popis nabízeného pojištění bude vycházet:

- z poznatků z teoretické části,
- z veřejně dostupných materiálů na webových stránkách jednotlivých pojišťoven,
- ze všeobecných pojistných podmínek, doplňkových a zvláštních pojistných podmínek,
- ze sazebníků a interních dokumentů jednotlivých pojišťoven
- z interních materiálů makléřské společnosti PS ASSISTANCE, s.r.o.

Praktická část bude doplněna o příklady pojistných událostí, bude uveden rozsah pojištění, popis vzniku pojistné události a průběh likvidace s uvedením vyžádaných dokumentů a výpočtu pojistného plnění. Z důvodu ochrany údajů autor neuvede skutečné názvy společností, u příkladu č. 1 budou nahrazeny názvy Alfa s.r.o., Beta s.r.o. a Gama s.r.o., u příkladu č. 2 bude skutečný název nahrazen Delta s.r.o.

Metody použité v teoretické části:

- analýza – rozbor nabídky vybraných pojišťoven
- deskripce – popis modelových případů pojistných událostí

Jako nástroje pro zpracování bakalářské práce budou použity počítačové programy Microsoft Word a Excel.

4 Teoretická část

V teoretické části se autor zabývá popisem legislativy upravující odpovědnost za výrobek a pojištění odpovědnosti za výrobek. Popisuje základní pojmy, formy a principy pojištění odpovědnosti. Dále se věnuje rozsahu a výlukám pojištění odpovědnosti za výrobek.

Popisu základních termínů v oblasti pojištění (např. vymezení pojmů „pojistitel,“ „pojistník“) atd. se autor věnovat nebude. Uvádí jen, že pojištění je v České republice upraveno Zákonem č. 89/2012 Sb.

4.1 Legislativa

Český právní řád až do roku 1998 problematiku odpovědnosti za výrobek přesně nespecifikoval. Právní úprava odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku byla ošetřena až od roku 1998, a to Zákonem č. 59/1998 Sb. o odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku;

V souvislosti se začleňováním České republiky do Evropské unie a postupným sbližováním zákonodárství s legislativou EU docházelo k diskusi a přípravě nového zákona. Stěžejním předpisem na ochranu hospodářských zájmů spotřebitele je Směrnice Rady Evropské unie č. 85/374/EEC ze dne 25. Července 1985 o sbližování zákonů, předpisů a správních opatření členských států týkajících se odpovědnosti za vadné výrobky (dále jen „Směrnice“);

Přínosem této Směrnice je definování jednotného režimu odpovědnosti za škody způsobené vadnými výrobky, kdy je ve Směrnice doslova uvedeno, že „výrobce bude odpovědný za škodu, kterou způsobí vada jeho výrobku;“

Tato Směrnice byla zapracována do textu Zákonu č. 59/1998 Sb. o odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku, který nabyl účinnosti 1. června 1998. Spolu s tímto zákonem ještě odpovědnost za škodu způsobenou vadou výrobku upravoval Zákon č. 22/1997 Sb. o technických požadavcích na výrobky a Zákon č. 110/1197 Sb. o potravinách a tabákových výrobcích (Záruba, Pospíšil, 2016).

V současné době upravuje pojištění odpovědnost za škodu způsobenou vadou výrobku v České republice od 1. 1. 2014 Zákon č. 89/2012 Sb. – Občanský zákoník. Ten nahradil Zákon č. 59/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku. Odpovědnost za výrobek je koncipována v § 2939 - § 2943.

Zákon č. 89/2012 Sb. je zcela v souladu se Směrnicí Rady 85/374/EHS o sbližování právních a správních předpisů členských států týkajících se odpovědnosti za vadné výrobky, resp. se Směrnicí Rady 1999/34/ES, která změnila definici pojmu „výrobek“ ve Směrnici Rady 85/374/EHS.

Základem přístupu k výběru vhodného typu odpovědnosti bylo, aby účinně napomáhal ke zvýšení bezpečnosti a ochrany spotřebitele. S ohledem na výše uvedené byl odmítnut režim odpovědnosti založený na vině nebo nedbalosti výrobců. Zavedení právě tohoto typu režimu odpovědnosti by značně zvýhodňovalo výrobce, znevýhodňovalo spotřebitele a nepřispívalo by ani ke zvýšení jeho ochrany. Stejně tak by nevytvářelo na výrobce dostatečný tlak k tomu, aby vyráběli především bezpečné výrobky.

Dalším diskutovaným problémem bylo určení stupně odpovědnosti. Po dlouhé diskusi byla přijata varianta režimu tzv. přísná odpovědnost (strict liability). Tento režim na jedné straně zakládá odpovědnost výrobce za škody způsobené vadou jeho výrobku, na druhé straně umožňuje, aby se výrobce, na základě zcela jednoznačně stanovených důvodů, této odpovědnosti částečně nebo zcela zbavil. Tento režim zvyšuje právní jistotu výrobce i spotřebitele.

4.2 Pojištění odpovědnosti

„Nedokonalost člověka a lidské společnosti vůbec je vedle nespoutaných živelních sil významným generátorem negativních důsledků realizace nahodilosti. Zdrojem a příčinou nebezpečí mohou být v tomto ohledu vedle objektivní nedokonalosti lidských smyslů i další subjektivní lidské vlastnosti, jakými jsou neznalost, nezkušenost, nedbalost, omyl, selhání atd.“ (Daňhel, 2005, s. 181).

Pojištění odpovědnosti za újmu je dle názoru autora stejně důležité, ne-li důležitější, jako pojištění majetku. Všechny subjekty (občané, fyzické a právnické osoby) mohou svou činností způsobit škodu třetí osobě.

„Potřeba odpovědnostního pojištění je dána morálním a technickým rozvojem lidstva a jeho ekonomiky a také jeho sociálních potřeb“ (Čejková, Nečas, 2006, s. 37).

Toto pojištění si sjednává klient pro případ, kdy odpovídá jinému za vzniklou škodu a je povinen ji nahradit. V zásadě může odpovědnost za škodu vzniknout ve dvou případech a to v případě porušení právní povinnosti a v případě vzniku právně významné události. Právní předpisy podrobně upravují, v kterých případech s právní událostí spojují vznik odpovědnosti za škodu.

„Finanční stabilita firmy může být totiž podstatně narušena v případě, kdy firma svojí činností způsobí škodu jinému, za kterou nese odpovědnost a je tudíž povinna ji nahradit. Vyšší náhrady jsou typické zejména u škod na zdraví nebo v případě, kdy je firma povinna uhradit jinému ušlý zisk“ (Pojišťovací Makléřství Inpol a. s., 2017).

Subjekty mohou toto riziko částečně přenést na pojišťovny. Nedostatečná pojistná ochrana v oblasti pojištění odpovědnosti může mít pro subjekt fatální následky. Na rozdíl od majetku, kdy je maximální možná škoda dopředu stanovitelná (hodnota budov, movitého majetku) u odpovědnosti je to složité, ne-li nemožné a správné nastavení limitů plnění je klíčové.

Základním principem, kterým je v občanském zákoníku uvozena část týkající se odpovědnosti za škodu je obecně stanovená povinnost počínat si tak, aby nedocházelo ke škodám na zdraví, na majetku, na přírodě a na životním prostředí. Vzniku škody lze účinnou prevencí zamezit, případně její pravděpodobnost výrazně omezit. Škůdce se může této odpovědnosti zprostit, pokud prokáže, že škodu nezařadil.

4.2.1 Členění pojištění odpovědnosti

Komerční pojištění odpovědnosti se člení na:

- Dobrovolné smluvní pojištění
- Povinné smluvní pojištění
- Zákonné pojištění

Dobrovolné smluvní pojištění - se sjednává na základě dobrovolného rozhodnutí klienta. Na trhu existuje velmi široká nabídka jak pro občany, tak pro pod-

nikatele (fyzické i právnické osoby). Jako příklad může posloužit tzv. pojištění odpovědnosti v běžném občanském životě, nebo pojištění odpovědnosti zaměstnance za škodu způsobenou zaměstnavateli – v občanském pojištění; pojištění obecné odpovědnosti, pojištění odpovědnosti za cizí věci převzaté, nebo užívané – v podnikatelském pojištění. Zmíněná pojištění nabízí všechny neživotní pojišťovny na trhu.

Povinně smluvní pojištění - povinnost sjednat toto pojištění ukládá právní norma. Funkce pojištění spočívá v ochraně proti následkům činností, které mohou být zdrojem zvýšeného rizika. Typickým příkladem je pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla podle zákona č. 168/1999 Sb., který stanoví jak to, kdo je povinen uzavřít pojistnou smlouvu, tak i minimální limity pojistného plnění. Toto pojištění mohou provozovat jen pojišťovny, které mají udělenou od ČNB licenci. Na českém trhu je aktuálně třináct licencovaných pojišťoven.

Výkon některých povolání je podmíněn uzavřením pojištění odpovědnosti, tzv. profesní odpovědnost. Jedná se například o daňové poradce, u kterých je povinnost stanovena zákonem č. 523/1992 Sb., nebo např. advokáti, lékaři, veterináři.

Zákonné pojištění - toto pojištění vzniká automaticky přímo ze zákona. Neuzavírá se pojistná smlouva písemně, pojištění musí být do stanoveného termínu uhrazeno. V současné době je zákonné pouze pojištění odpovědnosti organizace (zaměstnavatele) za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání, dle Vyhlášky č. 125/1993 Sb. Toto pojištění poskytují pouze dvě pojišťovny, a to Česká pojišťovna, a.s. a Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group.

4.2.2 Principy pojištění odpovědnosti

Pojem „princip pojištění“ dává odpověď na otázku, co je rozhodným okamžikem. Odpověď na tuto otázku je důležitá, neboť rozhodný okamžik (v praxi označován anglickým slovem trigger) musí nastat v době trvání pojištění. Má tedy zásadní vliv na fakt, zda je škodní událost událostí pojistnou. V pojišťovnictví patří k nejzákladnějším principům:

- Princip příčiny vzniku škody
- Princip uplatnění nároku na náhradu škody

Princip příčiny vzniku škody

U principu příčiny (v praxi se můžeme setkat i s anglickým označením: „act committed, causation“) je předpokladem vzniku práva na pojistné plnění, že k porušení právní povinnosti nebo k právně relevantní skutečnosti, jako příčině škody, dojde v době trvání pojištění, tzn. že pojištěný odpovídá za škodu v důsledku svého jednání nebo vztahu z doby trvání pojištění. Pojištění chrání pojištěného proti možným následkům odpovědnosti za škody, které výrobek způsobí v době platnosti pojistné smlouvy.

Princip uplatnění nároku na náhradu škody

Předpokladem vzniku práva na pojistné plnění podle tohoto principu je, že nárok na náhradu škody byl poprvé písemně uplatněn poškozeným vůči pojištěnému v době trvání pojištění. V praxi se běžně používá anglický termín: „claims made.“

Pojištění se však nevztahuje na odpovědnost za škodu, jejíž příčina vznikla před datem sjednaným v pojistné smlouvě (tzv. retroaktivní datum). Retroaktivní datum bývá mnohdy shodné s datem prvního dne pojištění. Může však být dohodnuto i dřívější datum, jak vyplývá z pojmu „retroaktivní“ (maximálně však dva roky před účinností pojištění).

V některých případech bývá ve smlouvě dohodnuta i podmínka, že pojištění se nevztahuje na odpovědnost za škodu v případech, kdy pojištěný neuplatnil nárok na plnění vůči pojišťovně v době trvání pojištění nebo nejpozději do 30 dnů, resp. 60 dnů, od konce pojistného roku, ve kterém byl vůči němu poprvé písemně uplatněn nárok na náhradu škody.

4.3 Pojištění odpovědnosti za výrobek

Pojištění odpovědnosti za výrobek se sjednává vždy společně s pojištěním obecné odpovědnosti. Jeho účelem je krytí povinnosti nahradit újmu na zdraví či majetku třetích osob, k němuž došlo v souvislosti s užitím výrobku pojištěného. Jak uvádí autor dále, pojištění je možno rozšířit i nad tento rámeček stanovený zákonem.

4.3.1 Základní pojmy

Směrnice Rady 85/374/EHS, Zákon č. 89/2012 Sb. zavádí definici některých pojmů, ty přebírá i český právní řád.¹

Výrobek se rozumějí všechny movité věci, také tehdy, jsou-li zabudovány do jiné movité věci nebo do nemovitosti. "Výrobek" zahrnuje i elektřinu.

Výrobek je vadný, neposkytuje-li bezpečnost, kterou je osoba oprávněná očekávat, s přihlédnutím ke všem okolnostem, včetně a) prezentace výrobku; b) použití, které lze u výrobku důvodně očekávat; c) doby uvedení výrobku do oběhu.

Současně ovšem Směrnice stanoví, že výrobek se nepokládá za vadný jen z toho důvodu, že je následně uveden do oběhu lepší výrobek.

Výrobce se rozumí výrobce konečného výrobku, výrobce každé suroviny nebo výrobce součásti a každá osoba, která uvedením svého názvu, ochranné známky nebo jiného rozlišovacího znaku na výrobku vystupuje jako jeho výrobce.

Směrnice pamatuje i na případy, kdy nelze výrobce určit a stanoví, že v takovém případě se považuje každý dodavatel výrobku za výrobce, pokud v přiměřené lhůtě neuvědomí poškozenou osobu o totožnosti výrobce nebo osoby, která mu výrobek dodala.

Stejně tak pamatuje i na případy dovezeného zboží, kdy stanoví, že aniž je dotčena odpovědnost výrobce, každá osoba, která v rámci své obchodní činnosti doveze do Společenství výrobek za účelem prodeje, pronájmu, leasingu nebo jakékoliv jiné formy distribuce, se považuje za výrobce ve smyslu této směrnice a je odpovědná jako výrobce.

Autor uvádí pro pojištění odpovědnosti důležité pojmy a to:

Pojistné riziko „je souhrnem rizik krytých příslušným druhem pojištění tak, jak jsou převzata pojišťovnou. Jedná se o riziko, na které může pojišťovna uzavřít pojistnou smlouvu. Vždy je podrobně vymezeno obsahově, s časovou platností a místním vymezením“ (Vávrová 2013).

¹ Zákon č. 89/2012 Sb.

Limitem pojistného plnění se rozumí horní hranice pojistného plnění za jednu pojistnou událost.

Sublimitem pojistného plnění se rozumí horní hranice pojistného plnění za jednu pojistnou událost pro specifický rozsah pojištění (připojištění) v rámci limitu pro základní pojištění.

4.3.2 Přehled rozsahu pojištění

Základní rozsah pojištění je v souladu se Směrnicí a Zákonem č. 89/2012 Sb. Pojištění se tedy vztahuje pro případ právním předpisem stanovené povinnosti nahradit škodu způsobenou smrtí nebo úrazem a vzniklou poškozením nebo zničením jakéhokoli majetku jiného než vadného výrobku samotného.

Základní rozsah pojištění je tedy definován tak, že pojištěný má nárok, aby za něho pojistitel (pojišťovna) nahradil poškozenému škodu vzniklou na:

- zdraví nebo životě člověka
- na věci (věc je definována jako věc nemovitá a věc hmotná movitá)

Rozsah pojištění u škod na zdraví nebo životě je blíže definován jako:

- náhrada vytrpěné bolesti poškozeného (tzv. bolestné)
- náhrada ztížení společenského uplatnění
- náhrada následných finančních škod, vzniklých jako přímý důsledek újmy na zdraví nebo životě (jedná se na příklad o ztrátu výdělků po dobu léčení, náklady na pohřeb poškozeného, apod.)
- náhrada duševních útrap manžela, rodiče, dítěte (nebo jiné blízké osoby) v případě usmrcení nebo zvláště závažného ublížení na zdraví poškozeného

U škod vzniklých na věci je rozsah pojištění blíže popsán jako:

- náhrada škodu způsobené jejím poškozením nebo zničením
- náhrada následných finančních škod, které vznikly jako přímý důsledek poškození nebo zničení věci (jedná se například o náklady na likvidaci poškozené věci, náklady za půjčení náhradní věci, apod.)

Základním územním rozsahem bývá zpravidla Česká republika, případně Evropa. Území Spojených států amerických a Kanady je z pojištění vždy

v pojistných podmínkách vyloučeno. To ovšem neznamená, že pojišťovny tento územním rozsahem nenabízí. Při poptávce po tomto územním rozsahu je riziko individuálně oceněno, stanoveno pojistné a spoluúčasti. Každá nabídka s tímto rozsahem bývá fakultativně zajištěna,² území Spojených států amerických a Kanady není zpravidla součástí zajištění smlouvy v oblasti pojištění odpovědnosti, nebo jen s nízkým limitem.

Poznámka autora k územnímu rozsahu:

V pojišťovnictví se u pojištění odpovědnosti běžně používá označení územního rozsahu ČR – myšleno Česká republika; Evropa; Svět – myšleno celý svět vyjma území USA a Kanady; Svět včetně USA a Kanady – myšleno celý svět.

4.3.3 Obecné výluky z pojištění

Porovnáním pojistných podmínek vybraných pojišťoven autor zjistil, že některé výluky se u všech pojišťoven shodují. Existují ovšem i specifické výluky, kterým se autor bude věnovat v praktické části.

Pojištění se tedy nejčastěji nevztahuje na:

- škodu způsobenou úmyslně,
(pozn. autora: škoda způsobená úmyslně je vyloučena ve všech druzích pojištění (majetek, odpovědnost, havarijní pojištění, atd.) a je také v rozporu se základním principem pojišťovnictví a tím je princip nahodilosti. Za takovou škodu ovšem škůdce poškozenému odpovídá.)
- škody na výrobku samotném,
(pozn. autora: mezi časté omyly na českém pojistném trhu, rozšířené mezi klienty i některými zprostředkovateli, patří to, že pojištění odpovědnosti za výrobek kryje i náklady na opravu, nebo výměnu vadného výrobku. Někdy dokonce i v případech, kdy nebyla výrobkem způsobena žádná škoda.)

² Určitý obchod se navrhuje k zajištění individuálně a záleží jen na zajistiteli, zda je ochoten nést část nebo celé riziko (Česká asociace pojišťoven, 2014)

- škodu způsobenou výrobkem, který pojištěný získal za podmínek, které mu brání uplatnit právo na náhradu újmy vůči jinému odpovědnému subjektu v souladu s právními předpisy,
- škodu způsobenou výrobkem, který je z technického hlediska bezvadný, ale nedosahuje avizovaných funkčních parametrů,
- škody způsobené vadou letadla nebo součástíku letadla,
- škodu či újmu přisouzenou soudem Spojených států amerických nebo Kanadou,
- škodu způsobenou azbestem, formaldehydem,
- škodu způsobenou tabákem, nebo tabákovým výrobkem,
- náklady na demontáž vadného výrobku a montáž bezvadného,
- náklady v souvislosti se stažením výrobku z trhu,
- škodu vzniklou spojením nebo smísením výrobku vadného výrobku s jinou věcí,
- škodu na životním prostředí,
- škodu či újmu, kterou je pojištěný povinen uhradit společníkům nebo právnické osobě, se kterou je majetkově propojen

4.3.4 Rozšířený rozsah

Většina pojišťoven na českém trhu nabízí v rámci pojištění odpovědnosti za výrobek krytí dalších rizik. V souvislosti s vadným výrobkem mohou výrobcům vzniknout další významné náklady. Ty mohou vzniknout i za předpokladu, že výrobkem nebyla způsobena škoda na zdraví, životě a věci.

Jde o rozšíření pojištění nad rámec stanovených výluk, vybrané výluky uvedené v pojistných podmínkách jsou ujednáním v pojistné smlouvě negovány. Nebo se

jedná o rozšíření nad rámec základního rozsahu, v tomto případě obsahuje pojistná smlouva tzv. doložky, které stanoví rozšířený rozsah pojištění.

Souhrnně je toto rozšíření označováno jako rozšířená výrobová odpovědnost. Jde o specifický typ pojištění čistých finančních škod. Nejčastěji se setkáváme s pěti druhy rozšíření odpovědnosti, těmi jsou:

- náklady na demontáž vadného výrobku a montáž bezvadného výrobku,
- spojení nebo smísení vadného výrobku s jinou věcí
- náklady vzniklé při kontrole a/nebo zkoušení výrobku poškozeného
- další zpracování nebo opravení vadného výrobku
- náklady na stažení výrobku z trhu

Rozšíření se souhrnně označují jako „doložky“ a sjednávají se se sublimitem pojistného plnění v rámci limitu základního pojištění – pojištění odpovědnosti za výrobek. Neobvyklá nebývá ani situace, kdy jsou dvě (nebo i více) doložky sjednány se společným sublimitem.

Náklady na demontáž vadného výrobku a montáž bezvadného výrobku

Touto doložkou je možné rozšířit rozsah pojištění i na škodu, která spočívá v nákladech na odstranění, demontáž, vyjmutí nebo uvolnění vadného výrobku a v nákladech na montáž, připevnění nebo osazení bezvadného výrobku.

Pojistné plnění se poskytne ve výši účelně vynaložených nákladech na demontáž vadného a montáž bezvadného výrobku

Pojistné plnění se neposkytuje na přepravu výrobku bez vad určeného k výměně vadného výrobku. Pojistné plnění se také neposkytne, pokud vadný výrobek byl zjištěn při výstupní kontrole pojištěného, nebo by byl zjištěn, pokud by byla kontrola provedena důkladně. Další výlukou je újma, která vznikla porušením práv průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví. Dalšími výlukami jsou újmy, které vznikly, pokud vadný výrobek byl použit na výrobku těchto věcí: motorové vozidlo; drážní/kolejové vozidlo; plavidlo nebo vzdušný dopravní prostředek.

Podmínkou pro sjednání rozšířeného rozsahu je existence pojištění odpovědnosti za výrobek. Územní rozsah je shodný s územním rozsahem základního pojištění, nelze sjednat širší. Rozšíření pojištění se sjednává na principu uplatnění nároku na náhradu škody, bez retroaktivity.

Spojení nebo smísení vadného výrobku s jinou věcí

Tato doložka umožňuje rozšířit rozsah pojištění i na škodu vzniklou v důsledku toho, že věc vzniklá spojením nebo smísením jiné věci s vadným výrobkem vyrobeným/dodaným pojištěným je vadná.

Právo na pojistné plnění vznikne pouze v případě, že oddělení vadného výrobku od vyrobené vadné věci není možné nebo ekonomicky účelné.

Rozsah pojištění definuje tři situace, které mohou nastat, a to:

- případ, že je vyrobenou vadnou věc je nutné zlikvidovat
z pojištění jsou hrazeny náklady na provedení likvidace; náklady na výrobu vyrobené vadné věci; ušlý zisk toho, kdo prováděl spojování nebo mísení
- případ, kdy je vyrobenou vadnou věc bez úprav prodat
z pojištění jsou hrazeny náklady na výrobu vyrobené vadné věci po odečtení ceny dosažitelné na trhu za vyrobenou vadnou věc; ušlý zisk toho, kdo prováděl spojování nebo mísení
- případ, kdy je vyrobenou vadnou věc prodat, ale s úpravami
z pojištění jsou hrazeny náklady na výrobu vyrobené vadné věci a náklady na úpravu vyrobené vadné věci po odečtení ceny dosažitelné na trhu za vyrobenou vadnou věc; ušlý zisk toho, kdo prováděl spojování nebo mísení.

Podmínkou pro sjednání rozšířeného rozsahu je existence pojištění odpovědnosti za výrobek. Územní rozsah je shodný s územním rozsahem základního pojištění, nelze sjednat širší. Rozšíření pojištění se sjednává na principu uplatnění nároku na náhradu škody, bez retroaktivity.

Náklady vzniklé při kontrole a/nebo zkoušení výrobku poškozeného

Jako další rozšíření pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku lze dopojistit škody, které spočívají v nákladech, které vzniknou při kontrole nebo zkoušení výrobků poškozeného. Jedná se o účelně vynaložené náklady na kontrolu výrobků poškozeného, u kterých je důvodné se domnívat, že jsou vadné. Škoda musí vzniknout jinak než jako škoda způsobena poškozením, zničením nebo ztrátou; usmrcením, ztrátou nebo zraněním zvířete; následnou finanční škodou.

Pojistné plnění se poskytne v případě, že tyto výrobky byly následně opraveny/zpracovány a to buď spojením nebo smísením s jinou věcí nebo zpracovány dalším zpracováním, za předpokladu, že tyto připojištění byla v pojistné smlouvě sjednána.

Pojištění se nevztahuje na případ, kdy vada výrobku byla zjištěna při výstupní kontrole.

Pojistitel dále neposkytne pojistné plnění pokud:

- je nebo bude potřeba provést stažení výrobku z trhu
- pokud úhrn nákladů na kontrolu by byl vyšší než plnění, poskytnuté ze sjednaného pojištění
- by pojistitel neplnil z jiného důvodu, například z důvodu výluky.

Podmínkou pro sjednání rozšířeného rozsahu je existence pojištění odpovědnosti za výrobek. Územní rozsah je shodný s územním rozsahem základního pojištění, nelze sjednat širší. Rozšíření pojištění se sjednává na principu uplatnění nároku na náhradu škody, bez retroaktivity.

Další zpracování nebo opravení vadného výrobku

Pojištění se vztahuje na právním předpisem stanovenou povinnost pojištěného nahradit újmu na jmění (škodu) vzniklou v důsledku toho, že věc vzniklá v důsledku dalšího zpracování nebo opravení vyrobeného/dodaného pojištěným aniž by došlo ke spojení ne smísení vadného výrobku s jinou věcí – je vadná. Pojistitel z tohoto připojištění poskytne výlučně náhradu těchto škod:

V případě, že nelze vyrobenou vadnou věc již žádným ekonomickým účelným způsobem realizovat a to ať s úpravami nebo bez úprav, a je tudíž nutné provést její likvidaci, hradí pojistitel:

- náklady na likvidaci samotného vadného výrobku
- podíl platby za dodaný vadný výrobek a ceny dosažitelné na trhu za bezvadně vyrobenou věc
- skutečně vynaložené náklady na výrobu vyrobené vadné věci (tím kdo dodaný výrobek dále zpracovával)
- ušlý zisk toho, kdo vadný výrobek dále zpracovával

V případě, že výrobek lze použít po úpravě, tato úprava musí být ekonomicky účelná, hradí pojistitel:

- tyto účelně vynaložené náklady po odečtení ceny dosažitelné na trhu za vyrobenou vadnou věc
- ušlý zisk toho, kdo výrobek zpracoval a to ve výši rozdílu mezi hodnotou bezvadného výrobku a cenou stanovenou souhrnem potřebných nákladů nebo cenou dosažitelnou na trhu za vadný výrobek

Podmínkou pro sjednání rozšířeného rozsahu je existence pojištění odpovědnosti za výrobek. Územní rozsah je shodný s územním rozsahem základního pojištění, nelze sjednat širší. Rozšíření pojištění se sjednává na principu uplatnění nároku na náhradu škody, bez retroaktivity.

Náklady na stažení výrobku z trhu

V případě, že škoda vznikla v důsledku stažení výrobku vyrobeného subjektem odlišným od pojištěného – výrobek třetího subjektu, lze pojištění ošetřit připojištěním stažení výrobku z trhu.

Pojištění se vztahuje na výrobky, které obsahují vadný výrobek vyrobený přímo pojištěným, nebo obsahuje vadný výrobek dodaný jiným subjektem, který je vadný, protože obsahuje vadný výrobek vyrobený pojištěným.

Stažení výrobku z trhu se provádí na základě příkazu úřadu, nebo po přiměřené namátkové kontrole, kterou bylo zjištěno, že výrobky jsou vadné. Stažení se provádí, aby se předešlo k újmě na zdraví, nebo požadavek stažení vnesl pří-

slušný orgán nebo jiná subjekt na základě své povinnosti činit tak aby nedocházelo k neodůvodněným újmám.

Pojistitel poskytne pojistné plnění za účelem: informování spotřebitelů, nebo jiných subjektů (například distributorů); dopravu výrobku třetího subjektu zpět k výrobcí; kontrolu staženého výrobky za účelem zjištění, který z výrobků je vadný a z jaké příčiny; dočasné uskladnění stažených výrobků; odstranění vadného výrobku a montáž nového nezávadného výrobku zpět; opravu vadného výrobku a nákladů na montáž výrobku nebo jeho části zpět; dopravu nezávadného výrobku od pojištěného subjektu, který bude opravu provádět; likvidaci vyjmutých vadných výrobků; kontrolu postupu; dopravu opravených výrobků z místa, kde došlo k odstranění nebezpečí, zpět ke konečným spotřebitelům/distributorům.

Pojistné plnění se nevyplatí, pokud výrobky nebyly přiměřeně odzkoušeny tak, jak odpovídá současnému stavu vědy. Pojistné plnění se také neposkytne, pokud vadné výrobky byly součástí: softwaru, hardwaru; elektřiny, plyn, voda, teplo, teplená energie; motorové vozidlo nebo jeho část; drážní/kolejové vozidlo nebo jeho část; lanovka, vlek, výtah, eskalátor, pohyblivý pás apod.; plavidlo, vznášedlo, vzdušný dopravní prostředek.

Dalšími výlukami jsou nároky na stažení údajné, hrozící úmyslné nebo zlovolné manipulace. Nároky vyplývající ze záruk nebo újmy vzniklé v důsledku vědomého nedodržení předpisů.

Podmínkou pro sjednání rozšířeného rozsahu je existence pojištění odpovědnosti za výrobek. Územní rozsah je shodný s územním rozsahem základního pojištění, nelze sjednat širší. Rozšíření pojištění se sjednává na principu uplatnění nároku na náhradu škody, bez retroaktivity.

5 Praktická část

V praktické části práce porovnává autor nabídku pojištění odpovědnosti za výrobek u vybraných pojišťoven na českém trhu.

Cílem praktické části je poukázat na rozdíly v nabídce jednotlivých pojišťoven a to jak rozsahu pojištění, územního rozsahu i výluk. Na modelovém příkladu bude zřejmý i rozdíl v pojistném.

Praktická část je doplněna příklady pojistných událostí, ke kterým skutečně došlo. Na těchto případech chce autor upozornit na nutnost nepodcenění výběru pojistné ochrany a specifika pojištění odpovědnosti za výrobek.

5.1 Vybrané pojišťovny

Český pojistný trh prošel, stejně jako ostatní odvětví ekonomiky, od roku 1990 řadou změn. Vyvíjel se jak počet pojišťoven, tak samozřejmě celkový objem předepsaného pojistného. K 31. prosinci 2016 působilo na trhu celkem 54 pojišťoven a poboček zahraničních pojišťoven (dle údajů České národní banky). Celkové předepsané pojistné činilo ke stejnému datu přes 113,8 mld. Kč – dle údajů České asociace pojišťoven.

Zajímavé je srovnání např. s rokem 2000, kdy na trhu působilo 41 pojišťoven a celkové předepsané pojistné činilo přes 70,6 mld. Kč (Čejková, 2002).

Pokud se zaměříme na posledních 5 let, tak může autor konstatovat, že počet pojišťoven se stabilizoval a předepsané pojistné neustále roste. To platí jak pro celkové pojistné, tak pro neživotní pojištění, resp. podnikatelské pojištění (jehož je pojištění odpovědnosti za výrobek součástí). Souvisí to jednak s růstem ekonomiky, tak i se změnami legislativy a navyšováním pojistného např. u pojištění odpovědnosti v souvislosti s platností Zákona č. 89/2012 Sb.

Tab. 1 Vývoj celkového předepsaného pojistného v letech 2012 - 2016

rok	v tis. Kč		
	Celkové předepsané pojistné	Neživotní pojištění	Podnikatelská pojištění
2012	113 843 961	67 570 584	18 086 920
2013	113 986 370	67 543 734	17 922 848
2014	115 194 643	69 076 016	18 159 069
2015	116 064 276	71 600 563	18 830 639
2016	118 502 429	74 840 701	19 462 382

Zdroj: vlastní zpracování dle údajů Česká asociace pojišťoven (2017)

Pojištění odpovědnosti za výrobek má v nabídce čtrnáct komerčních pojišťoven v rámci podnikatelského pojištění. To bývá zpravidla členěno na pojištění malých a středních podnikatelů (dále jen „SME“) – v praxi se běžně používá zkratka „SME,“ z anglického označení **S**mall and **M**edium **E**nterprise a pojištění hospodářských rizik.

Většina pojišťoven má pro pojištění malých a středních podnikatelů standardizovaný produkt, který se sjednává podle sazebníku a typizovanou pojistnou smlouvou, bez možnosti dodatečných úprav.

Pojištění hospodářských rizik zahrnuje všechny ostatní subjekty a případy, kdy klient požaduje rozsah pojištění nad rámec standardizovaného produktu. U tohoto typu pojištění se nevychází striktně ze sazebníku, ale pojistné je stanoveno na základě individuálního ocenění rizika upisovatelem – underwriterem (z anglického výrazu *underwriting*). Ten vychází z historických zkušeností a poznatků a zprávy riskmana. Stejně tak pojistná smlouva může být upravena přesně dle požadavků klienta a obsahovat nestandardní spoluúčasti, územní rozsah, atd.

Autor vybral do porovnání tři největší pojišťovny na českém pojistném trhu, dle objemu předepsaného pojistného za rok 2016. Jak je patrné z tabulky 2 největšími pojišťovnami podle celkového předepsaného pojistného jsou Česká pojišťovna, a.s. (dále jen „Česká pojišťovna“), Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group (dále jen „Kooperativa“) a Allianz pojišťovna, a.s. (dále jen „Allianz“)

Tyto tři pojišťovny jsou největší i dle předpisu pojistného v podnikatelském pojištění, se změnou na prvním místě, které zaujímá Kooperativa.

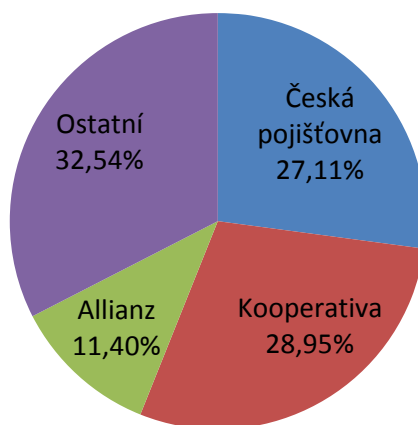
Tab. 2 Největší pojišťovny dle celkového předepsaného pojistného za období 1-12/2016

Pojišťovna	v tis. Kč		
	Předepsané pojistné celkem	Neživotní pojištění	Podnikatelská pojištění
Česká pojišťovna	26 739 263	18 537 168	5 278 012
Kooperativa	23 964 608	17 173 985	5 633 873
Allianz	12 503 681	9 679 062	2 219 251
Generali pojišťovna, a.s.	8 465 698	5 387 451	1 598 148
ČSOB pojišťovna, a.s.	8 399 364	5 195 599	1 210 722
Česká podnikatelská pojišťovna	7 596 996	5 935 170	1 385 065
Pojišťovna České spořitelny, a.s.	6 356 832	110 789	0
UNIQA pojišťovna, a.s.	6 074 770	4 950 745	1 097 670

Zdroj: vlastní zpracování dle údajů Česká asociace pojišťoven (2017)

Celkový objem předepsaného pojistného u podnikatelských pojištění je 19 462 382 tis. Kč. Z toho autorem do porovnání vybrané pojišťovny mají souhrnný předpis pojistného ve výši 13 131 136 tis. Kč. To představuje 67,5% trhu s podnikatelským pojištěním.

Podnikatelská pojištění - podíly na trhu

Graf 1 Podíly na trhu podnikatelského pojištění dle stavu předepsaného pojistného k 12/2016

Zdroj: vlastní zpracování dle údajů Česká asociace pojišťoven (2017)

5.1.1 Allianz pojišťovna, a.s.

Allianz pojišťovna, a. s. je součástí největšího světového pojišťovacího koncernu Allianz Group. Je univerzální pojišťovnou, která nabízí jak životní tak i neživotní pojištění. V České republice působí od roku 1993. V současné době je třetí největší pojišťovnou na českém trhu (Allianz, 2017).

Dle názoru autora je její tržní podíl dlouhodobě za očekáváním mateřského koncernu.

Tržní podíl: předepsané smluvní pojistné dle metodiky ČAP je za období 1-12/2016 celkem ve výši 12,5 mld. Kč, podíl 10,6 %. Z toho v neživotním pojištění je předepsané smluvní pojistné ve výši 9,6 mld. Kč (podíl 12,9 %), životní pojištění 2,8 mld. Kč (podíl 6,5%).

Pojištění odpovědnosti je upraveno Všeobecnými pojistnými podmínkami pro pojištění podnikatelů VPP-P 1/2015, Zvláštními pojistnými podmínkami pro pojištění majetku a odpovědnosti za škody podnikatelů ZPP-MP 1/15 a Zvláštními pojistnými podmínkami pro pojištění odpovědnosti podnikatelů ZPP-OP 1/15.

Mimo základního rozsahu nabízí Allianz i rozšíření formou doložek v rozsahu:

- náklady na demontáž vadného výrobku a montáž bezvadného výrobku,
- spojení nebo smísení vadného výrobku s jinou věcí
- další zpracování nebo oprávnění vadného výrobku
- náklady na stažení výrobku z trhu (velmi pečlivě selektuje klienty, kterým tuto doložku nadne)

Pro tato rozšíření nemá samostatné pojistné podmínky, ale uvádí rozsah přímo do smlouvy.

5.1.2 Česká pojišťovna, a.s.

Česká pojišťovna je univerzální pojišťovnou, která poskytuje životní i neživotní pojištění. I po znovuzavedení konkurenčního prostředí v roce 1991 zůstává největší pojišťovnou na trhu, byť její tržní podíl dlouhodobě klesá.

Od roku 1996 byla vlastněna finanční skupinou PPF PPF Group N.V. V roce 2008 byl založen holding Generali PPF. V letech 2013 – 2015 došlo k odprodeji podílu PPF pojišťovně Generali. Ta je tedy není 100% vlastníkem České pojišťovny (Česká pojišťovna, 2017).

Tržní podíl: předepsané smluvní pojistné dle metodiky České asociace pojišťoven (ČAP) je za období 1-12/2016 celkem ve výši 26,7 mld. Kč, podíl 22,6 %. Z toho v neživotním pojištění je předepsané smluvní pojistné ve výši 18,5 mld. Kč (podíl 24,8 %), životní pojištění 8,2 mld. Kč (podíl 18,8%).

Česká pojišťovna dělí podnikatelské subjekty u pojištění odpovědnosti dle obratu a požadované výše limitu plnění. Standardizovaný produkt pro SME aplikuje klientům s obratem do 100 mil. Kč a s požadovaným limitem plnění do 50 mil. Kč. Ostatní subjekty upisuje individuálně. Produkt se v obou případech jmenuje „Pojištění podnikatele a právnických osob.“

Pojištění odpovědnosti je upraveno Všeobecnými pojistnými podmínkami pro pojištění majetku a odpovědnosti VPPMO-P-01/2014 a ujednáními v pojistné smlouvě (doložkami).

Mimo základního rozsahu nabízí Česká pojišťovna i rozšíření formou doložek v rozsahu:

- náklady na demontáž vadného výrobku a montáž bezvadného výrobku,
- spojení nebo smísení vadného výrobku s jinou věcí
- náklady vzniklé při kontrole a/nebo zkoušení výrobku poškozeného
- další zpracování nebo opravení vadného výrobku
- náklady na stažení výrobku z trhu (nabízí jen klientům, kteří mají u České pojišťovny historii a sjednány i ostatní druhy pojištění)

Pro tato rozšíření nemá samostatné pojistné podmínky, ale uvádí rozsah přímo do smlouvy.

5.1.3 Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group

Kooperativa je univerzální pojišťovnou, nabízí veškeré druhy pojištění. Na trhu působí od roku 1993. Založena byla jako Česká Kooperativa, družstevní pojišťovna, a.s. a v roce 1999 se sloučila se společností Moravskoslezská KOOOPERATIVA, pojišťovna, a.s. Kooperativa je součástí Vienna Insurance Group, což je koncern 50 společností ve 25 zemích zejména střední a východní Evropy (Kooperativa, 2015).

Tržní podíl: předepsané smluvní pojistné dle metodiky České asociace pojišťoven (ČAP) je za období 1-12/2016 celkem ve výši 23,9 mld. Kč, podíl 20,2%. Z toho v neživotním pojištění je předepsané smluvní pojistné ve výši 17,1 mld. Kč (podíl 22,9%), životní pojištění 6,79 mld. Kč (podíl 15,6%).

Kooperativa nabízí pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku jak v rámci standardního pojištění podnikatelů „TREND“ - pro pojištění SME, tak v rámci pojištění hospodářských rizik pro subjekty s obratem nad 100 mil. Kč, nebo požadovaným limitem vyšším než 50 mil. Kč.

Pojištění odpovědnosti je upraveno Všeobecnými pojistnými podmínkami (dále jen „VPP“) pro pojištění majetku a odpovědnosti P-100/14 a Zvláštními pojistnými podmínkami (dále jen „ZPP“) pro pojištění odpovědnosti za újmu P-600/14.

Mimo základního rozsahu nabízí Kooperativa i rozšíření rozsahu:

- náklady na demontáž vadného výrobku a montáž bezvadného výrobku,
- spojení nebo smísení vadného výrobku s jinou věcí
- náklady vzniklé při kontrole a/nebo zkoušení výrobku poškozeného
- další zpracování nebo opravení vadného výrobku
- náklady na stažení výrobku z trhu

Tato rozšíření jsou upravena Doplnkovými pojistnými podmínkami (dále jen „DPP“) pro pojištění hospodářských rizik P-520/14 a smluvními ujednáními. Ty nejsou veřejně dostupné.

5.2 Nabídka pojištění

V rámci porovnání nabídek pojištění na českém trhu byla výše uvedeným pojišťovněm zaslána jednotná poptávka pojištění. Byla vybrána společnost Kapa s.r.o., která se zabývá výrobou součástek pro počítačový průmysl.

Poptávka obsahovala základní informace o klientovi (identifikaci, popis činnosti), o výrobcích a zemích, do kterých klient své výrobky dodává. Dále byl uveden obrat za rok 2016 – ten činil 150 mil. Kč. Důležitým údajem jsou informace o předchozím škodním průběhu klienta, který za poslední 2 roky činil 210% (škodním průběhem se rozumí podíl vyplaceného pojistného plnění a rezerv vůči přijatému pojistnému).

Dále byl uveden požadovaný rozsah pojištění:

Obecná odpovědnost za škodu

limit plnění: 10 mil. Kč, spoluúčast 5.000 Kč, územní rozsah: ČR

Odpovědnost za škodu způsobená vadou výrobku

limit plnění: 10 mil. Kč, spoluúčasti: 5 000 Kč pro ČR, 20 000 Kč pro Evropu
50 000 pro Svět, územní rozsah: Svět včetně USA a Kanada

Ušlý zisk a jiné finanční škody

sublimit plnění: 2 mil. Kč, spoluúčasti: 10%, min. 5 000 pro ČR, 10%, min. 20 000 Kč pro Evropu, 10%, min. 50 000 Kč pro Svět, územní rozsah: Svět včetně USA a Kanady

Pojišťovny tedy obdržely veškeré obvykle dodávané informace potřebné ke zpracování nabídky pojištění. Žádná z pojišťoven si nevyžádala doplňující informace a do týdne od zadání autor obdržel zpracované nabídky, různou formou. Česká pojišťovna zaslala nabídku formou návrhu smlouvy, Allianz a Kooperativa formou tabulky rozdělené na jednotlivé druhy pojištění. Ke všem nabídkám byly přiloženy příslušné pojistné podmínky. Již na první pohled bylo zřejmé, že se nabídky liší jak výší pojistného, tak konstrukcí pojištění.

V následujících tabulkách 3, 4 a 5 porovnává autor výši pojistného, nabídnutý územní rozsah a nabídnutou výši spoluúčastí.

Tab. 3 Vyhodnocení nabídek jednotlivých pojišťoven – výše pojistného

Rozsah pojištění	Roční pojistné		
	Allianz	Česká pojišťovna	Kooperativa
Obecná odpovědnost za škodu	39 381 Kč	63 968 Kč	25 000 Kč
Odpovědnost za škody způsobené vadou výrobku	22 827 Kč	zahrnuto v pojistném za obecnou odpovědnost	20 000 Kč
Ušlý zisk a jiné finanční škody	zahrnuto v pojistném za obecnou odpovědnost	3 420 Kč	20 000 Kč
Pojistné celkem	62 208 Kč	67 118 Kč	65 000 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle zaslanych nabídek (2017)

Tab. 4 Vyhodnocení nabídek jednotlivých pojišťoven – územní rozsah

Požadovaný územní rozsah	Nabídnutý územní rozsah		
	Allianz	Česká pojišťovna	Kooperativa
Obecná odpovědnost za škodu ČR	ČR	Evropa	ČR
Odpovědnost za škody způsobené vadou výrobku Svět včetně USA a Kanady	Svět mimo USA, Kanady, Nového Zélandu a Austrálie	Svět včetně USA a Kanady	Svět včetně USA a Kanady
Ušlý zisk a jiné finanční škody Svět včetně USA a Kanady	Svět mimo USA, Kanady, Nového Zélandu a Austrálie	Svět včetně USA a Kanady	Svět včetně USA a Kanady

Zdroj: vlastní zpracování dle zaslanych nabídek (2017)

Tab. 5 Vyhodnocení nabídek jednotlivých pojišťoven – výše spoluúčastí

Požadovaná spoluúčast	Nabídnutá spoluúčast		
	Allianz	Česká pojišťovna	Kooperativa
Obecná odpovědnost za škodu 5 000 Kč	5 000 Kč	5 000 Kč	5 000 Kč
Odpovědnost za škody způsobené vadou výrobku ČR: 5 000 Kč Evropa: 20 000 Kč Svět: 50 000 Kč	50 000 Kč	ČR: 10 000 Kč Evropa: 20 000 Kč Svět: 50 000 Kč	ČR: 5 000 Kč Evropa: 20 000 Kč Svět: 50 000 Kč
Ušlý zisk a jiné finanční škody ČR: 5 000 Kč Evropa: 20 000 Kč Svět: 50 000 Kč	50 000 Kč	ČR: 10 000 Kč Evropa: 20 000 Kč Svět: 50 000 Kč	ČR: 5 000 Kč Evropa: 20 000 Kč Svět: 50 000 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle zaslanych nabídek (2017)

Jak je zřejmé ze zpracovaného vyhodnocení, výší pojistného se od sebe nabídky zásadně neliší. Nejdražší Česká pojišťovna je na necelých 108% pojistného nej-

levnější nabídky Allianz. Pokud by se klient rozhodoval jen dle výše pojistného, pravděpodobně by si vybral nabídku pojišťovna Allianz.

Při detailním posouzení nabídnutého rozsahu, spoluúčastí a územního rozsahu již není výběr vhodné nabídky tak jednoznačný, resp. jednoduchý.

Rozdíl je i v konstrukci pojištění, kdy jen Kooperativa uvádí pojistné za každý ze tří poptávaných druhů pojištění. Allianz zahrnuje ušlý zisk a jiné finanční škody do obecné odpovědnosti za škodu, Česká pojišťovna pro změnu zahrnuje do obecné odpovědnosti škody způsobené vadou výrobku. Každopádně všechny tři nabídky respektují poptávaný rozsah pojištění.

Územní rozsah má zásadní vliv na klientovo rozhodování. Jak je patrné z tabulky, zadání splnila Česká pojišťovna a Kooperativa, když Česká pojišťovna nabídla u obecné odpovědnosti dokonce širší rozsah, než poptávaný (Evropa místo ČR). Naopak Allianz vyloučila z územního rozsahu pojištění odpovědnosti za škody způsobené vadou výrobku a ušlého zisku a jiné finanční škody území USA, Kanady, Nového Zélandu a Austrálie.

Dle názoru autora není výše spoluúčasti tak důležitá jako územní rozsah, nebo samotný rozsah pojištění. Rozdíly v nabídkách jsou zřejmé. Zadání splnila jen Kooperativa. Česká pojišťovna se drobně odchýlila jen u spoluúčastí pro území ČR u pojištění odpovědnosti za škody způsobené vadou výrobku a ušlého zisku a jiné finanční škody, kde nabídla spoluúčast ve výši 10 000 Kč, místo poptávaných 5 000 Kč. Allianz u těchto druhů pojištění nabídla jednotnou spoluúčast ve výši 50 000 Kč.

Autor v pozici klienta by z výběru vyřadil pojišťovnu Allianz za nedodržení požadovaného územního rozsahu. Vzhledem k faktu, že klient své výrobky vyváží do celého světa, by mohlo mít omezení územní platnosti pojištění v případě vzniku škody pro klienta velmi negativní finanční dopad.

Autor by se rozhodoval mezi nabídkami České pojišťovna a Kooperativy, které považuje za rovnocenné. Pro Českou pojišťovnu hovoří širší územní rozsah u obecné odpovědnosti, proti naopak vyšší spoluúčast a vyšší pojistné. Pro Kooperativu hovoří dodržení rozsahu i spoluúčastí a nižší pojistné.

5.3 Příklady pojistných událostí

Autor vybral dva příklady méně obvyklých pojistných událostí, resp. událostí krytých rozšířenou výrobkovou odpovědností. Z důvodu ochrany údajů o pojištěných a poškozených jsou názvy firem nahrazeny fiktivními.

5.3.1 Příklad č. 1

Společnost Alfa s.r.o. se zabývá vývojem a implementací informačních systémů, vývojem a výrobou desek plošných spojů, projektovým a ekonomickým poradenstvím a audiovizuálními systémy pro operační sály. Tyto dodává do všech odvětví elektronického a elektrotechnického průmyslu.

Společnost Alfa s.r.o. má sjednanu smlouvu o pojištění odpovědnosti za škodu s rozsahem:

Obecná odpovědnost za škodu

limit plnění: 10 mil. Kč, spoluúčast 5.000 Kč, územní rozsah: ČR

Odpovědnost za škodu způsobená vadou výrobku

limit plnění: 10 mil. Kč, spoluúčasti: 5 000 Kč pro ČR, 20 000 Kč pro Evropu 50 000 pro Svět, územní rozsah: Svět včetně USA a Kanada

Ušlý zisk a jiné finanční škody

sublimit plnění: 2 mil. Kč, spoluúčasti: 10%, min. 5 000 pro ČR, 10%, min. 20 000 Kč pro Evropu, 10%, min. 50 000 Kč pro Svět, územní rozsah: Svět včetně USA a Kanady

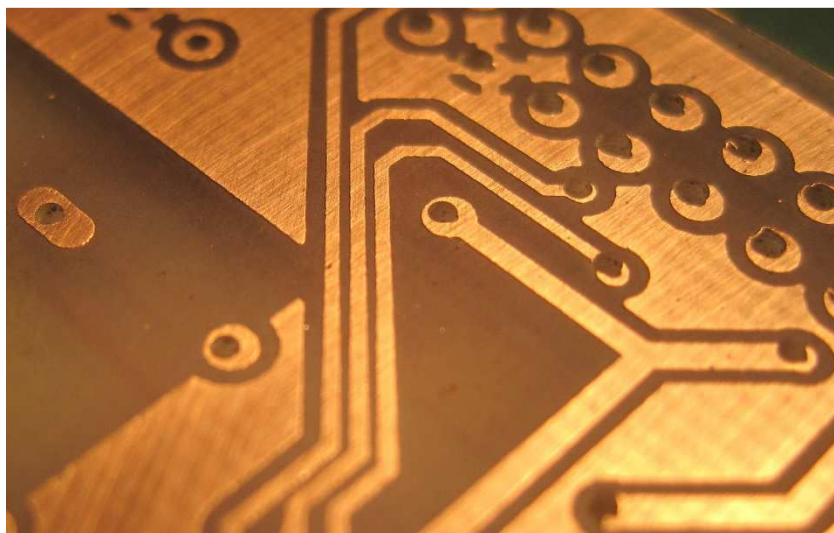
Odpovědnost za škody v důsledku spojení nebo smísení výrobku s jinou věcí a za náklady na demontáž vadného výrobku a montáž bezvadného

sublimit plnění: 5 mil. Kč, spoluúčasti: 10%, min. 5 000 pro ČR, 10%, min. 20 000 Kč pro Evropu, 10%, min. 50 000 Kč pro Svět, územní rozsah: Svět včetně USA a Kanady

Provoz pracovních strojů

sublimit plnění: 500 tis. Kč, spoluúčast: 5 000 Kč, územní rozsah: ČR.

Dne 15. 8. 2016 oznámila společnost Alfa s.r.o. vznik škodní události, kde je popsán vznik: společnost Alfa s.r.o. dodala na základě objednávky společnosti Beta s.r.o. 90 ks plošných spojů. Následující den převzaté spoje společnost Beta s.r.o. odeslala s dalším materiálem společnosti Gama s.r.o., za účelem osazení spojů. Společnost Gama s.r.o. provedla postupně osazení. Při oživování prvních 50 kusů spojů bylo zaregistrováno, že na finálních výrobcích se vyskytují přerušované spoje, o čemž byla společnost Alfa s.r.o. neprodleně informována emailem. Ze strany společnosti Alfa s.r.o. došlo ke kontrole, žádná chyba však nebyla zjištěna. Bylo navrženo provést metalografický výbrus na základě zaslání vadného výrobku. Společnost Alfa s.r.o. na zaslání vadného výrobku provedla analýzu. Bylo opravdu zjištěno, že se jedná o vadu výrobku, důvodem vadného provedení spojů byla dle této analýzy skutečnost, že šířka vodičů se pohybovala pod požadovanou hodnotou 0,2 mm (0,178mm – 0,18 mm) a vnitřní pokovení otvorů Cu se pohybuje pod 20um (12,4 um – 16 um) dané normou IPC 6012B pro třídu 2.

Obr. 1 Ilustrační foto – detail tištěného spoje

Zdroj: Carambola i2c IO board – PCB (2017)

Společnost Beta s.r.o. vyčíslila vzniklou škodu na celkem 147 060 Kč. Odůvodnila částku tak, že část osazených součástky nejde z plošných spojů demontovat, část demontovat jde, nicméně náklady na demontáž přesahují cenu součástek. Vyčíslená škoda se tedy skládá z ceny součástek a ceny za osazení, kterou společnost Beta s.r.o zaplatila společnosti Gama s.r.o. Jak je uvedeno výše, šlo celkem

o 90 ks osazených desek, cena součástí a montáže představuje 1 634 Kč za kus. Cena vadných desek se do náhrady škody neuvažuje.

Po oznámení škodní události si pojišťovna vyžádala potřebné dokumenty:

- podklady prokazující, co bylo příčinou škody;
- písemné uplatnění konkrétní náhrady škody poškozeným po odpovědném subjektu/osobě;
- prohlášení, zda byla pojištěným poskytnuta poškozenému náhrada škody (pokud ano, kopii dokladu) a jestli je škoda uplatňována i z jiného pojištění;
- kopii smlouvy o dílo/objednávky včetně příloh, předávací a kontrolní protokoly včetně příloh;
- vyfakturování provedeného díla/zakázky;
- vyjádření, zda se pojištěný cítíte za škodu odpovědný + odůvodnění;
- podklady, na základě nichž poškozený vyčíslil výši skutečné škody;
- fotodokumentaci;
- informaci, zda škodu způsobil vlastní zaměstnanec nebo kopii smlouvy o dílo/zakázky, pokud škodu zavinil subdodavatel)

Likvidátor posoudil vznik události a naznal, že událost vznikla spojením výrobku (plošného spoje) s jinou věcí. Vzhledem k tomu, že pojistná smlouva obsahuje i doložku „Odpovědnost za škody v důsledku spojení nebo smísení výrobku s jinou věcí,“ mohl stanovit, že událost je událostí pojistnou. Vzhledem k vyčíslené výši škody od poškozeného (147 060 Kč) je sjednaný sublimit plnění dostatečný. Pojistná událost vznikla na území České republiky, proto byla odečtena spoluúčast 10%, min. 5 000 Kč, celkem tedy 14 706 Kč. Poškozenému tedy byla vyplacena částka 132 354 Kč. Všechny částky jsou uvedeny bez DPH.

Jak je již uvedeno výše, pojištění se nevztahuje na poškození nebo zničení výrobku samotného. Společnost Alfa s.r.o. musela tedy na vlastní náklady dodat společnosti Beta s.r.o. 90 ks bezvadných plošných spojů.

5.3.2 Příklad č. 2

Společnost Delta s.r.o. je přední celosvětová organizace v oblasti poskytování připojení a dodávek řešení optické infrastruktury. Nabízí širokou nabídku přenos-

ných testovacích a měřicích přístrojů, sortiment optických vláken a kabelů, plastových vláken, vojenských taktických kabelů.

Společnost Delta s.r.o. má sjednanu smlouvu o pojištění odpovědnosti za škodu s rozsahem:

Obecná odpovědnost za škodu, včetně škody způsobené vadným výrobkem

limit plnění: 20 mil. Kč, spoluúčast 10 000 Kč, územní rozsah: Svět s výjimkou USA a Kanady

Čisté finanční škody

sublimit plnění: 2,5 mil. Kč, spoluúčasti: 10%, min. 100 000 Kč, územní rozsah: Svět s výjimkou USA a Kanady

Náklady na stažení výrobků z trhu a náklady na demontáž vadného výrobku a montáž bezvadného výrobku

sublimit plnění: 1 mil. Kč, spoluúčasti: 10%, min. 50 000 Kč, územní rozsah: Evropa

Odpovědnost za věci převzaté

sublimit plnění: 1 mil. Kč, spoluúčast: 2 500 Kč, územní rozsah: ČR.

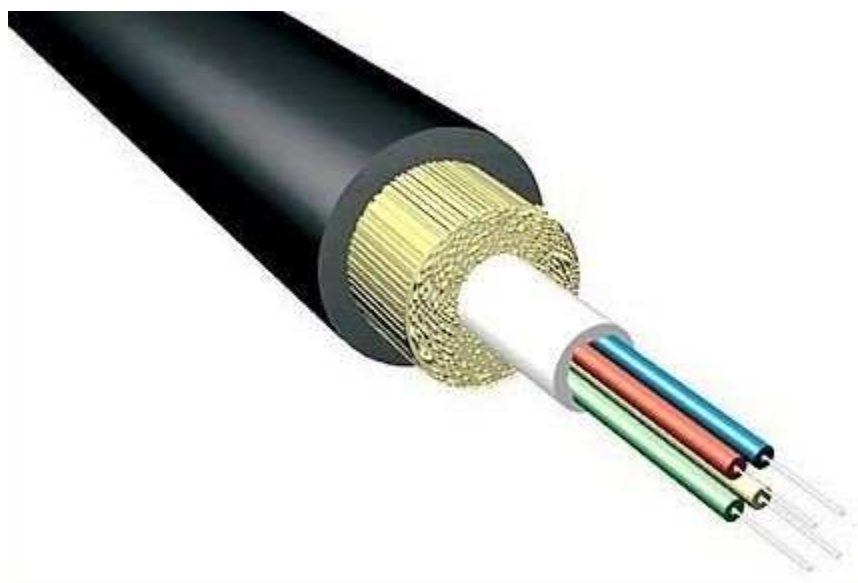
Popis vzniku události: v průběhu období listopad 2015 až leden 2016 dodávala firma Delta s.r.o. na základě dodacích listů odběratelům své výrobky tj. optické kabely pro konvertory CS 110/120. U vstupu kabelu do konektoru bylo odtrženo opláštění optického vlákna, které již není chráněné. Firma Delta s.r.o. učinila standardní opatření ve výrobě pro včasné odhalení výrobních vad představovaných těmito kroky:

- namátková výstupní vizuální kontrola zaměřená především na kompletnost výrobku,
- stoprocentní výstupní kontrola funkčnosti. Bez výjimky každý prodaný kus musel vyhovět provoznímu testu v trvání minimálně 1,5 hodiny, kdy byl testován pomocí počítače simulovaným provozem a byla za-

znamenávána chybovost přenosu a parametry optických prvků (výkon laseru, citlivost detektoru).

O těchto testech existují záznamy pro každý media konvertor. Nemožnost odhalit poruchy tohoto typu ve výrobě způsobila problémy zákazníkům. Společnost Delta s.r.o. učinila opatření k minimalizaci škody u zákazníků rychlým prováděním záručních oprav, případně na základě dohody se zákazníky prováděním oprav po větších dávkách tam, kde zákazník měl na skladě náhradní kusy. Tímto se podařilo zabránit dalším následným škodám, které mohly být v důsledcích vyšší, než škody na materiálu a práci při opravách media konvertorů.

Výrobky byly vadné. Odběratelé výrobky reklamovali a reklamáce byla firmou Delta s.r.o. uznána. Nároky poškozených byly odstraněny opravou a výměnou výrobků na náklady pojištěného. Náklady na stažení výrobku z trhu a náklady na demontáž byly kryty pojištěním a proplaceny. Firma Delta s.r.o. se ke své odpovědnosti přihlásila, na nastalou situaci byla pojištěna, místem pojištění byla celý Svět. Právní skutečnost (vznik škody), v jejímž důsledku škoda vznikla, nastala v době trvání pojištění.

Obr. 2 Ilustrační foto – detail optického kabelu

Zdroj: IPMEDIA s.r.o. (2017)

Po oznámení škodní události si pojišťovna vyžádala potřebné dokumenty:

- podklady prokazující, co bylo příčinou škody,
- písemné uplatnění konkrétní náhrady škody poškozeným po odpovědném subjektu,
- prohlášení, zda byla pojištěným poskytnuta poškozenému náhrada škody (pokud ano, kopii dokladu) a jestli je škoda uplatňována i z jiného pojištění,
- kopii smlouvy o dílo/objednávky včetně příloh, předávací a kontrolní protokoly včetně příloh,
- vyfakturování provedeného díla/zakázky,
- vyjádření, zda se pojištěný cítíte za škodu odpovědný + odůvodnění,
- podklady, na základě nichž poškozený vyčíslil výši skutečné škody,
- fotodokumentaci,
- informaci, zda škodu způsobil vlastní zaměstnanec nebo kopii smlouvy o dílo/zakázky, pokud škodu zavinil subdodavatel)

Likvidátor posoudil vznik události a naznal, že pojistná smlouva obsahuje i doložku „Náklady na stažení výrobků z trhu a náklady na demontáž vadného výrobku a montáž bezvadného výrobku.“ Mohl stanovit, že událost je událostí pojistnou a mohl přistoupit k výpočtu pojistného plnění.

Celkové náklady demontáž vadného výrobku a montáž bezvadného a náklady na stažení výrobků z trhu činí 756 484 Kč bez DPH. Sublimit pojistného plnění pro zmíněnou doložku byl sjednán ve výši 1 mil. Kč a je tedy dostatečný.

Vyčíslení škody se skládalo z nároků celkem 12 poškozených subjektů. Pro pojištěného bylo zásadní, že bylo všech 12 poškození ze stejné příčiny a tudíž byla uplatněna pouze jedna spoluúčást. V opačném případě by byla spoluúčást ve výši 10%, min. 50.000 Kč uplatněna na každého poškozeného.

Na celkovou škodu ve výši 756 484 Kč byla tedy uplatněna spoluúčást 10% min. 50 000 Kč, celkem šlo o 75 648 Kč a bylo vyplaceno celkové plnění ve výši 680 836 Kč bez DPH.

5.3.3 Zhodnocení

Z příkladů pojistných událostí je zřejmé, že zvolit správný rozsah pojištění je pro výrobce klíčové. Pokud by byl v obou případech sjednán jen základní rozsah pojištění, obě pojistné události by byly nelikvidní.

U příkladu č. 1 vznikla čistá finanční škoda spojením výrobku s jinou věcí a finálním výrobkem nebyla způsobena škoda na majetku, zdraví či životě. Byla by tedy uplatněna výluka a pojistná událost odložena bez náhrady. Společnost Alfa s.r.o. měla v minulosti s podobným typem škod zkušenosti, proto na krytí tohoto rizika klade důraz a pojistná smlouva doložku obsahuje.

Je zřejmé, že i drobná vada výrobku může vést ke škodám v řádech stovek tisíc korun. A to v tomto případě odběratel neuplatnil další finanční škody, které mohly vzniknout – jako například ušlý zisk z finálních výrobků nebo smluvní pokutu za nedodržení dodání finálního výrobku.

U příkladu č. 2 vznikla čistá finanční škoda v nákladech na stažení vadného výrobku z trhu. I u této události platí, že v případě sjednání jen základního rozsahu pojištění by byla události nelikvidní. Společnost Delta s.r.o. by musela zaplatit opravdu významnou částku poškozeným, kterých bylo v tomto případě celkem 12.

Uplatněné nároky byly nakonec zaplacený pojišťovnou, klient hradil jen náklady na nové konektory. Nicméně škody vznikla i na dobrém jménu společnosti Delta s.r.o., mezi poškozenými byla i významná německá telekomunikační společnost.

6 Diskuze

Tato bakalářská práce se zabývá pojištěním odpovědnosti za výrobek.

Aby se autor mohl zabývat samotným pojištěním, musel nejdříve popsat vývoj a aktuální situaci legislativní úpravy odpovědnosti za výrobek. Zjistil, že zásadní vliv na úpravu této problematiky měla Rada Evropské komise a její směrnice č. 85/374/EEC. Jak uvádí Záruba, Pospíšil, tato Směrnice byla zapracována do textu Zákona č. 59/1998 Sb. o odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku, který nabyl účinnosti 1. června 1998. Spolu s tímto zákonem ještě odpovědnost za škodu způsobenou vadou výrobku upravoval Zákon č. 22/1997 Sb. o technických požadavcích na výrobky a Zákon č. 110/1997 Sb. o potravinách a tabákových výrobcích (2016). V současné době upravuje pojištění odpovědnost za škodu způsobenou vadou výrobku v České republice od 1. 1. 2014 Zákon č. 89/2012 Sb. – Občanský zákoník. Ten nahradil Zákon č. 59/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku. Odpovědnost za výrobek je koncipována v § 2939 - § 2943. Zákon č. 89/2012 Sb. je zcela v souladu se Směrnicí Rady 85/374/EHS.

Daňhel charakterizuje pojišťovnictví jako historicky osvědčený eliminátor negativních finančních důsledků nahodilosti (2006). A dále uvádí, že „nedokonalost člověka a lidské společnosti vůbec je vedle nespoutaných živelních sil významným generátorem negativních důsledků realizace nahodilosti. Zdrojem a příčinou nebezpečí mohou být v tomto ohledu vedle objektivní nedokonalosti lidských smyslů i další subjektivní lidské vlastnosti, jakými jsou neznalost, nezkušenost, nedbalost, omyl, selhání atd.“ (Daňhel, 2005, s. 181).

Škody, které vzniknou nedokonalostmi člověka, kryje pojištění odpovědnosti za škodu. Autor popisuje jeho členění a principy. Podrobně se věnuje tématu této práce – pojištění odpovědnosti za výrobek. Jeho základnímu rozsahu, obvyklým výlukám a možnostem rozšířeného krytí.

Na teoretické poznatky navazuje v praktické části porovnání nabídek vybraných pojišťoven na českém trhu. Autor do porovnání vybral tři největší pojišťovny: Allianz pojišťovnu, a.s., Českou pojišťovnu, a.s. a Kooperativu pojišťovnu, a.s.,

Vienna Insurance Group (seřazeno abecedně). Všechny tři pojišťovny jsou součástí významných evropských pojišťovacích koncernů.

Z porovnání nabídek jednotlivých pojišťoven je patrné, že každá z pojišťoven přistupuje k poptávkám rozdílně, konstrukce nabízeného pojištění se liší a ne vždy je respektováno zadání. Je evidentní, že ne vždy je vhodné se rozhodovat jen na základě výše pojistného. Je nutné nabídky pojišťoven detailně analyzovat a porovnat zda pojistitel dodržel požadované rozsahy, spoluúčasti a územní platnost.

Autor je toho názoru, že u takto složitých druhů pojištění je vhodné využít služeb nezávislého pojišťovacího makléře, který se lépe orientuje v nabídkách jednotlivých pojišťoven, má zkušenosti s řešením pojistných událostí a může doporučit optimální rozsah krytí a limity.

Autor považuje téma za velmi široké, v další práci by mohl navázat šetřením možností pojištění zdánlivě nepojistitelných činností, jakou jsou zejména výrobci letadel, součástek do letadel nebo výrobci tabákových výrobků. Právě pojištění odpovědnosti za tyto výrobky, v kombinaci s územním rozsahem USA a Kanada (kde již byli někteří výrobci odsouzeni k náhradám škod na zdraví), je velmi složité sjednat. Dalším možností rozšířením práce vidí autor v podrobnějším zaměření na škody na životním prostředí, popisu toho, za jakých podmínek toto riziko přijmou do pojištění, výše spoluúčasti, pojistné; příklady škod, které v této oblasti mohou vzniknout.

Tato práce může pomoci v orientaci v problematice pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku, především v oblasti základního rozsahu pojištění, přehledu výluk a rozšíření pojištění formou připojištění. Může výrobcům poskytnout základní vodítko, jak o tomto pojištění uvažovat.

7 Závěr

Význam pojištění odpovědnosti, a to nejen v oblasti vadného výrobku, je (pro osoby i podnikatele) nesporný. Činností všech subjektů může být způsobena škoda. Škoda, která může zásadním způsobem ovlivnit zdraví, život i majetek třetích osob. Poškození mají samozřejmě právo na náhradu škody, která může být v takové výši, že bez pojištění odpovědnosti za škodu, může být pro podnikatelský subjekt fatální.

S účinností Zákona č. 89/2012 Sb. se dle názoru autora význam pojištění odpovědnosti prohloubil. Například kvůli faktu, že byly zrušeny tzv. paušální náhrady při škodách na zdraví a životě. Hodnota lidského zdraví či života není již dána tabulkově a poškození dostávají za svoji újmu adekvátnější náhradu, tak jak je běžné v zemích západní Evropy, potažmo USA a Kanady. Už si také pomalu všichni zvykáme na to, že při způsobené škodě máme nárok na náhradu.

Dle názoru autora význam pojištění odpovědnosti i jeho cena v dohledné době poroste. Vývoj za poslední roky (2014-2016) tomu nasvědčuje. Hlavním důvodem je fakt, že porostou i nároky poškozených. To bude pro pojišťovny znamenat jak vyšší jednorázové náhrady škod, tak vyšší rezervy na škody rentové – vyplácené poškozeným v delším čase (např. náhrady ušlého výdělku v případě invalidity, atp.)

Tato bakalářská práce měla za hlavní cíl analyzovat nabídku vybraných pojišťoven. Ta byla provedena u tří největších pojišťoven na českém trhu a prokázala, že každá pojišťovna přistupuje k dané problematice odlišně a to jak do rozsahu krytí, respektování poptávky v oblasti spoluúčastí a požadovaného územního rozsahu, tak i pojistného. Je zřejmé, že orientace v nabídkách může být pro klienta složitá. To ostatně potvrzují i závěry teoretické části, kde je popsán základní rozsah, výluky a možnosti sjednat rozšířený rozsah pojištění odpovědnosti. Je patrné, že se jedná o velmi složitou problematiku a pro každého výrobce je klíčové správně nastavit rozsah pojištění, resp. identifikovat výši a rozsah případných škod.

8 Seznam použité literatury

8.1 Knižní publikace

ČEJKOVÁ, Viktória. *Pojistný trh*. Praha: Grada, 2002. Finance pro praxi. ISBN 80-247-0137-5

ČEJKOVÁ, Viktória a Dana MARTINOVIČOVÁ. *Pojišťovnictví: distanční studijní opora*. Brno: Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta, 2004. ISBN 80-210-3525-0.

ČEJKOVÁ, Viktória a Svatopluk NEČAS. *Pojišťovnictví. 2., přeprac. vyd.* Brno: Masarykova univerzita, 2006. ISBN 80-210-3990-6.

DAŇHEL, Jaroslav. *Pojistná teorie. 2. vyd.* Praha: Professional Publishing, 2006. ISBN 80-86946-00-2.

DUCHÁČKOVÁ, Eva. *Principy pojištění a pojišťovnictví. 2., aktualiz. vyd.* Praha: Ekopress, 2005. ISBN 80-86119-92-0.

HONCOVÁ, Radka. *Odpovědnost za škodu způsobenou vadou výrobku: Odpovědnost za výrobek*. Brno: Masarykova univerzita, 1999. ISBN 80-210-2243-4.

VÁVROVÁ, Eva. *Pojišťovnictví I. V Brně: Mendelova univerzita, 2013.* ISBN 978-80-7375-784-7.

ZÁRUBA, Petr a Martin POSPÍŠIL. *Odpovědnost za výrobek v Evropské unii, České republice a Slovenské republice*. Praha: Hamigo, 2016. ISBN 9788090644304.

8.2 Legislativní zdroje

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/34/ES ze dne 10. května 1999, kterou se mění směrnice Rady 85/374/EHS o sbližování právních a správních předpisů členských států týkajících se odpovědnosti za vadné výrobky

Směrnice Rady 85/374/EHS ze dne 25. července 1985 o sbližování právních a správních předpisů členských států týkajících se odpovědnosti za vadné výrobky

Zákon č. 89/2012 Sb. Občanský zákoník

8.3 Elektronické zdroje

O společnosti. *Allianz pojišťovna, a.s.* [online]. [cit. 2017-03-25].

Dostupné z: <https://www.allianz.cz/vse-o-allianz/allianz/o-spolecnosti.html>

Všeobecné pojistné podmínky pro pojištění podnikatelů VPP-P 1/15. *Allianz pojišťovna, a.s.* [online]. [cit. 2017-04-11]. Dostupné z:

https://www.allianz.cz/file/17648/_220_10_pojisteni_podnikatelu_TISK_.pdf

Zvláštní pojistné podmínky pro pojištění majetku podnikatelů ZPP-MP 1/15. *Allianz pojišťovna, a.s.* [online]. [cit. 2017-04-11]. Dostupné z:

https://www.allianz.cz/file/17648/_220_10_pojisteni_podnikatelu_TISK_.pdf

Zvláštní pojistné podmínky pro pojištění odpovědnosti podnikatelů ZPP-OP 1/15. *Allianz pojišťovna, a.s.* [online]. [cit. 2017-04-11]. Dostupné z:

https://www.allianz.cz/file/17648/_220_10_pojisteni_podnikatelu_TISK_.pdf

Fakultativní zajištění - Encyklopedický slovník pojmů. *Česká asociace pojišťoven* [online]. [cit. 2017-05-11]. Dostupné z:

<http://www.cap.cz/en/about-us/members/117-encyklopedicky-slovník-pojmu/1460-item-98>

Vývoj pojistného trhu. *Česká asociace pojišťoven* [online]. [cit. 2017-04-18].

Dostupné z: <http://www.cap.cz/statisticke-udaje/vyvoj-pojistneho-trhu>

Historie a vývoj České pojišťovny. *Česká pojišťovna, a.s.* [online]. [cit. 2017-03-29].

Dostupné z: <https://www.ceskapojistovna.cz/historie-a-vyvoj-cp>

Všeobecné pojistné podmínky pro pojištění majetku a odpovědnosti VPPMO-P-01/2014. *Česká pojišťovna, a.s.* [online]. [cit. 2017-03-29]. Dostupné z:

<https://www.ceskapojistovna.cz/documents/10262/50015/majetek-odpovednost-firmy-pp.pdf>

Seznamy regulovaných a registrovaných subjektů finančního trhu. *Česká národní banka* [online]. [cit. 2017-05-09]. Dostupné z:

https://apl.cnb.cz/apljerrsdad/JERRS.WEB07.INTRO_PAGE?p_lang=cz

Odpovědnost za škodu vč. odpovědnosti za výrobek. *Inpol, a.s.* [online]. [cit. 2017-03-11]. Dostupné z: <http://www.inpol.cz/cz/za-skodu.php>

Optický kabel FTTx Drop G.657A SM 9/125. *IPMEDIA s.r.o.* [online]. [cit. 2017-05-12] Dostupné z: <http://www.ipmedia.cz/?cls=stoitem&stiid=1726>

O pojišťovně Kooperativa. *Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group* [online]. [cit. 2017-03-11]. Dostupné z:

<http://www.koop.cz/pojistovna-kooperativa/o-pojistovne-kooperativa>

Všeobecné pojistné podmínky pro pojištění majetku a odpovědnosti P-100/14. *Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group* [online]. [cit. 2017-03-11].

Dostupné z: https://www.koop.cz/dokumenty/podnikatele-prumysl/file-1040-general-pdf/file_1040_GENERAL.pdf

Zvláštní pojistné podmínky pro pojištění odpovědnosti za újmu P-600/14. *Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group* [online]. [cit. 2017-03-11].

Dostupné z: <https://www.koop.cz/dokumenty/podnikatele-prumysl/zvlastni-pojistne-podminky-pro-pojisteni-odpovednosti-zauj->

[mu/Zvl%C3%A1tn%C5%A1tn%C3%AD%20pojistn%C3%A9%20podm%C3%ADnky%20pro%20poji%C5%A1t%C4%9Bn%C3%AD%20odpov%C4%9Bdnosti%20za%20%C3%BAjmu%20\(ZPP-600-14\).pdf](https://www.koop.cz/dokumenty/podnikatele-prumysl/zvlastni-pojistne-podminky-pro-pojisteni-odpovednosti-zauj-mu/Zvl%C3%A1tn%C5%A1tn%C3%AD%20pojistn%C3%A9%20podm%C3%ADnky%20pro%20poji%C5%A1t%C4%9Bn%C3%AD%20odpov%C4%9Bdnosti%20za%20%C3%BAjmu%20(ZPP-600-14).pdf)

Carambola i2c IO board – PCB. *Mark McKillen* [online]. [cit. 2017-05-11].

Dostupné z: <http://mark.mckillen.com/2013/03/carambola-i2c-io-board-pcb/>

Pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou vadným výrobkem a pojištění nákladů na stažení výrobku z trhu. *Respect, a.s.* [online]. [cit. 2017-05-06].

Dostupné z:

<http://www.respect.cz/cs/pojisteni-odpovednosti-za-ujmu-zpusobenou-vadnym-vyrobkem-a-pojisteni-nakladu-na-stazeni-vyrobku-z-27>

9 Seznam grafů

Graf 1 Podíly na trhu podnikatelského pojištění dle stavu předepsaného pojistného k 12/2016	28
--	-----------

10 Seznam obrázků

Obr. 1	Ilustrační foto – detail tištěného spoje.....	36
Obr. 2	Ilustrační foto – detail optického kabelu.....	39

11 Seznam tabulek

Tab. 1	Vývoj celkového předepsaného pojistného v letech 2012 - 2016	27
Tab. 2	Největší pojišťovny dle celkového předepsaného pojistného za období 1-12/2016.....	28
Tab. 3	Vyhodnocení nabídek jednotlivých pojišťoven - výše pojistného	33
Tab. 4	Vyhodnocení nabídek jednotlivých pojišťoven - územní rozsah	33
Tab. 5	Vyhodnocení nabídek jednotlivých pojišťoven - výše spoluúčastí	33

12 Seznam zkratk

Allianz – Allianz pojišťovna, a.s.

Česká pojišťovna – Česká pojišťovna, a.s.

Kooperativa – Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group

SME - Small and medium enterprise

ČAP – Česká asociace pojišťoven

VPP – Všeobecné pojistné podmínky

DPP – Dodatkové pojistné podmínky

ZPP – Zvláštní pojistné podmínky